

Kapadokya Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü
Kent, Çevre ve Yerel Yönetimler

Bağcılar Belediyesi Çevre İletişim Stratejileri

Timur ŞAHİN
19Y07001

Medya, İletişim ve Çevre

Nevşehir, 2020

1. GİRİŞ	3
2. ÇEVRE İLETİŞİM STRATEJİLERİ	4
2.1. Çevre Kavramı	4
2.2. Çevre İletişimi	4
2.3. Strateji Tanımı	4
2.4. Çevre İletişimi Stratejisi Kavramı.....	4
3. BAĞCILAR BELEDİYESİ ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARI	5
3.1. Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları.....	5
3.2. Atık Toplama ve Ayırma Çalışmaları	6
3.2.1. Ambalaj Atıkları Toplama ve Ayırma Çalışmaları	6
3.2.2. Diğer Atık Toplama Faaliyetleri	6
3.3. Sokak Süpürgecileri İle Cam Şişelerin Toplanması	6
3.4. İklim Değişikliği Eylem Planı Çalışmaları	6
3.5. ISO 14001 ve ISO 50001 Çalışmaları	7
3.6. Diğer Çevre Faaliyetleri	7
3.7. Sahipli ve Sahipsiz Hayvanlara Yönelik Faaliyetler	7
3.8. Halk Sağlığının Korunmasına Yönelik Çalışmalar	7
4. BAĞCILAR BELEDİYESİ ÇEVRE İLETİŞİM STRATEJİLERİ	7
4.1. Çevre Haber Temaları	8
4.2. Sosyal Medya Temaları	9
4.3. Video Teması	10
5. GENEL DEĞERLENDİRME	11
5.1. Çevresel Sürdürülebilirlik Faaliyetleri Değerlendirmesi	11
5.2. Çevre İletişim Stratejileri Değerlendirmesi	11
KAYNAKÇA	13

1. GİRİŞ

Türkiye’de belediye başkanları seçimle geldikleri için siyasi anlamda da bir nevi halkın kentteki temsilcisidir. Bu sebeple vatandaşlarda belediye başkanından yaşadıkları kentsel hizmetleri en iyi şekilde yapmalarını isterler. Günümüzde vatandaşlar, temel belediyecilik hizmetlerinin yanı sıra sosyal ve kültürel faaliyetler başta olmak üzere birçok alanda belediyeden hizmet sunmasını beklemektedir.

5018 sayılı kanun gereği nüfusu 50 bin üzerindeki yerel yönetimlerde; belediye başkanları seçimlerden sonra 6 ay içerisinde stratejik plan hazırlamakla yükümlüdürler. Stratejik yönetimin önemli bir uygulama aracı olan stratejik planlar vatandaşın ihtiyaç, talep ve beklentilerini karşılayacak şekilde hazırlanması gerekir.

Stratejik planlama sürecinde başkan tarafından sahiplenecek hazırlanan stratejik planlar yerel yönetimin 5 yıllık projeksiyonunu iyi bir şekilde ifade edecektir. Bu kapsamda mevcut durum analizi, misyon, vizyon, stratejik amaç, stratejik hedefler, performans göstergeleri ve faaliyetler belirlenerek 5 yıllık süreç stratejik yönetim anlayışı ile planlanmış olacaktır. Böylece yerel yönetimler bünyesinde yürütülen faaliyet ve projelerin gelişi güzel belirlenmesinden dolayı hem kent yönetimi ve mali anlamında kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması ile mali kontrol ve saydamlık sağlanmış olacaktır. Bununla birlikte birçok yerel yönetim tarafından stratejik planın hazırlanması, uygulanması süreci mevzuat gereği görüldüğü için iyi hazırlanmayan stratejik planlar amacına hitap etmemektedir.

Sonuç olarak yerel yönetimlerde stratejik plan hazırlanarak vatandaşın beklentilerini, taleplerini, görüş ve önerilerini alarak ilçenin yönetiminde halkın da dahil olması sağlanır.

Anahtar Kelimeler: çevre iletişimi, çevresel sürdürülebilirlik, bağcılar belediyesi

2. ÇEVRE İLETİŞİM STRATEJİLERİ

2.1. Çevre Kavramı

- Türk Dil Kurumu'nun toplum bilimi tanımına göre çevre: Hayatın gelişmesinde etkili olan doğal, toplumsal, kültürel dış faktörlerin bütünlüğü (TDK, 08.04.2020) denilmektedir.
- Bir başka ifadeyle çevre; insanların ve diğer canlı varlıkların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı etkileşim halinde buldukları fiziksel, kimyasal, biyolojik, sosyal, ekonomik ve kültürel bir ortamdır.
- Çevre, en genel tanımıyla canlı ve cansız varlıkların karşılıklı etkileşimin bütünüdür (Parlak, 2004:18).

2.2. Çevre İletişimi

- Çevre iletişimi, genel olarak, çevre ile ilgili konularda konuşmak ve çevre ile ilgili bilgileri bir başkasına iletme olarak tanımlanmaktadır.
- Çevre iletişimi basitçe, çevremiz ile ilgili deneyimlediklerimiz ve bunların dışa aktarımı olarak tanımlanabilir (Robert Cox; 2010, s.14.)
- Çevre iletişimi, çevresel sorunlarının ortaya konması ve bu sorunların çözümü üzerine toplumdaki farklı düşünceleri bir arada toplayan bir çalışma alanı olmasından dolayı önemli bir işleve sahiptir.
- Çevre iletişimi; iletişim bilimini, çevre bilimini, risk analizi ve yönetimini, sosyoloji ve politik ekolojiyi içerisindedir. (wikipedia.org: 08.04.2020)

2.3. Strateji Tanımı

Strateji kelimesi Eski Yunanca'ya göre "stratos" (ordu) ve "ago" (yönetmek, yön vermek) kelimelerinin birleşmesiyle oluşmaktadır.

Stratejiyle ilgili birçok terim bulunmakla beraber konumuzla ilgili aşağıdaki terimleri açıklayalım;

- Strateji, bir örgütün amaçlarını gerçekleştirme yeteneği üzerinde uzun dönemde etki yaratması öngörülen bir karar ya da birbirini izleyen kararlar bütünüdür. (Özer, 2008: 480).
- Strateji, belirlenmiş bir amaç veya hedefin başarılması için, beşeri ve fiziki tüm kaynakların kullanılması ve bu yolda izlenecek strateji ve yöntemler olarak tanımlamak mümkündür. (Acar, 2011: 90).

2.4. Çevre İletişimi Stratejisi Kavramı

Çevre, çevre iletişimi ve strateji kavramlarını bir bütün olarak düşündüğümüz zaman

Belediyemiz için Çevre İletişim Stratejisini;

- İlçemizdeki çevre bilincinin artırılması, çevresel sorunlarının ortaya konması ve bu sorunların çözümü üzerine belirlemiş olduğumuz amaç ve hedeflere ulaşabilmemiz için izleyeceğimiz yol ve yöntemlerin uygulanması ve vatandaşlara aktarılmasıdır, diyebiliriz.

3. BAĞCILAR BELEDİYESİ ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARI

Bağcılar Belediyesi'nin çevresel sürdürülebilirlik uygulamalarını incelemeden önce 2020-2024 Stratejik Planı'nda nasıl konumlandığını görelim.

Bağcılar Belediyesi bu amaç ve hedefleri doğrultusunda çevresel faaliyetlerini yürütmektedir.

Stratejik Amaç 2. Sürdürülebilir Çevre Hizmetlerini Yaygınlaştırarak Daha Yaşanabilir, Çevre Dostu Bir İlçe Oluşturmak

- Stratejik Hedef 2.1. Çevresel temizliğin etkinliğini artırarak yaşam alanlarını daha sağlıklı hale getirmek
- Stratejik Hedef 2.2. Bağcılar'da park ve yeşil alan miktarını artırmak
- Stratejik Hedef 2.3. Geri dönüşüm faaliyetlerini desteklemek ve Sıfır Atık Projesi çalışmalarını yürütmek

Bağcılar Belediyesi'nin son 1 yıl içerisindeki çevresel sürdürülebilirlik uygulamalarını 8 başlık altında toparlayabiliriz.

1. Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları
2. Atık Toplama ve Ayırma Çalışmaları
3. Sokak Süpürgecileri İle Cam Şişelerin Toplanması
4. İklim Değişikliği Eylem Planı Çalışmaları
5. ISO 14001 ve ISO 50001 Çalışmaları
6. Diğer Çevre Faaliyetleri
7. Sahipli ve Sahipsiz Hayvanlara Yönelik Faaliyetler
8. Halk Sağlığına Yönelik Çalışmalar

3.1. Bilinçlendirme ve Farkındalık Çalışmaları

Sıfır atık projesi kapsamında farkındalığı artırmak vatandaşlarımızın proje hakkında bilgi sahibi olabilmelerini sağlamak için hedef kitlelere 2018 ve 2019 yıllarında etkinlikler düzenlenmiştir.

Bu kapsamda;

- Sıfır atık, çevre, geri dönüşüm ve geri kazanım konularında tüm okullarda seminerler verilmiş ve geri dönüşüm temalı film izlettirilmiştir.
- Çevre kulübü tarafından velilerle, çevre konusunda bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.
- Çevre bilincini aşlamak üzere her yıl çevre şuraları, paneller, çevre sergileri, obje, şiir, kompozisyon, hikâye ve sportif yarışmalar düzenlenmiştir.

3.2. Atık Toplama ve Ayırma Çalışmaları

3.2.1. Ambalaj Atıkları Toplama ve Ayırma Çalışmaları

İlçede atığın üretildiği tüm konutlar, marketler, oteller, restaurantlar, iş merkezleri, avm ler, okullar, kamu kurumları vb. yerler ile atığın oluşabileceği bütün noktalarda atıkların ayrı toplanması sağlanmaktadır. Atıklar Ambalaj Atığı Ayırma Tesisinde geri kazanım tesislerine gönderilmek üzere depolanmaktadır. 2019 yılı içerisinde 19.704 ton ambalaj atığı toplanmıştır.

3.2.2. Diğer Atık Toplama Faaliyetleri

Yıl içinde yapılan denetim ve çalışmalar sonucunda;

- 123.400 lt bitkisel atık yağ toplanmıştır.
- 47.350 kg ömrünü tamamlamış lastik (ÖTL) toplanmış ve bertaraf işlemi gerçekleştirilmiştir.
- 7.799 kg atık pil bertaraf edilmek üzere toplanmıştır.
- 2.360 kg elektronik atık toplanmıştır.

3.3. Sokak Süpürgecileri İle Cam Şişelerin Toplanması

Uygulama, sokak süpürgecilerinin araçlarına monte ettiğimiz tel örgülü sepetlerin içinde atık cam şişelerinin biriktirilmesiyle gerçekleştirilmektedir. Dolan sepetler daha sonra cam toplayan araçlara aktarılmaktadır. 2019 yılında sokak süpürme personelleri tarafından toplanan cam şişe atığı miktarı 890.510 kg'dır.

3.4. İklim Değişikliği Eylem Planı Çalışmaları

Bağcılar ilçesinde enerji arzı yerel yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı, enerjinin etkin kullanımına öncelik veren, yerel sürdürülebilir ekonomik katma değer ve istihdam yaratan, iklim dostu kentsel gelişmeyi sağlamaktır. Bu doğrultuda Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı Sera Gazının azaltımının önemine istinaden **Başkanlar Sözleşmesini** imzalamıştır. Bu kapsamda çalışmalar yapılmaktadır.

3.5. ISO 14001 ve ISO 50001 Çalışmaları

Bağcılar Belediyesi ISO 14001-2015 Çevre Yönetim Sistemi ve ISO 50001:2018 Enerji Yönetim Sistemi belgelerine sahiptir. Bu kapsamda çevre ve enerji konularıyla ilgili çalışmalarını sürdürmektedir.

3.6. Diğer Çevre Faaliyetleri

- İşçi Marifetiyle Sokak, Cadde ve Meydanların Süpürülmesi
- Evsel Katı Atıkların Toplanması ve Nakli
- Endüstriyel Kaynaklı Katı Atıkların Toplanması ve Nakli
- Vakumlu Yol Süpürme Araçları ile Caddelerin Süpürülmesi
- İnşaat Atıkları Bertaraf Faaliyetleri
- Yıkama ve Boyama Faaliyetleri
- Temalı Park Projeleri, Yeni Park Yapılması, Mevcut Parkların Bakım-Onarım ve Yenilemeleri
- Yeşil Alanlara Yönelik Bakım, Onarım ve Sulama Faaliyetleri

3.7. Sahipli ve Sahipsiz Hayvanlara Yönelik Faaliyetler

- Sahipsiz ve Sahipli Hayvanlara Yönelik Tedavi ve Bakım Hizmetleri Vermek
- Hayvan Toplama, Kayıt ve Rehabilitasyon Hizmetleri ile Poliklinik Faaliyetleri
- Hayvan Poliklinik ve Rehabilitasyon İşlemleri
- Hayvan Sevgisi Eğitim Çalışmaları

3.8. Halk Sağlığının Korunmasına Yönelik Çalışmalar

- 2019 yılında 138 iş yerinde gürültü denetimi yapılmıştır.
- Havayı kirleten iş yerleri uyarılmıştır.
- Fırınların bacalarından filtresiz şekilde alıcı ortama verilen duman ve partiküllerin oluşturduğu olumsuzlukların giderilmesi için tebligatlar yapılmıştır.
- Kumaş atıklarının yakılarak çevre kirliliğine meydan verilmemesi hususunda atıklar toplanarak bertaraf edilmiştir.
- «Hava Kalitesi Kontrol Yönetmeliği» çerçevesinde kömür satış yerleri denetlenmiştir.

4. BAĞCILAR BELEDİYESİ ÇEVRE İLETİŞİM STRATEJİLERİ

Bağcılar Belediyesi'nin çevre iletişim stratejilerine yönelik belirli periyotlarda aşağıdaki başlıklarda çalışmalar yürütülmektedir.

- Haberler
- Sosyal Medya Paylaşımları
- Billboard ve LED ekran çalışmaları
- Video çalışmaları
- Afiş ve broşür çalışmaları

4.1. Çevre Haber Temaları

Bağcılar Belediyesinin çevreyle ilgili yaptığı haberleri aşağıdaki başlıklarda özetleyebiliriz.

- Sıfır Atık
- Geri Dönüşüm Çalışmaları
- Çevre Temizliği
- Organik Tarım
- Sokak Hayvanları
- Enerji Verimliliği
- Çevre Etkinlikleri
- Peyzaj ve Park Çalışmaları
- Koronavirüs ve Hijyen Çalışmaları

Bağcılar'da Çocuklar Organik Tarımla Büyüyor (Haber ve Basın Bülteni)

Bağcılar'da öğrenciler, Bağcılar Belediyesi Fuat Sezgin Bilim Merkezi Botanik Bahçesi'nde kurulan serada organik tarımı uygulamalı olarak öğreniyor. Kiminin elinde çapası kiminin de sulama aparatı bulunan minikler, öğretmenleri eşliğinde Botanik Bahçesi'nde domates, biber, patlıcan başta olmak üzere bitkilerin toprağa ekiminden büyümesine ve ürün vermesine kadar her anını yaşayarak öğreniyor.

Öğrencilerin organik tarıma olan ilgisinden memnun kaldıklarını söyleyen Bağcılar Belediye Başkanı Lokman Çağırıcı, "Biz belediye olarak organik tarımı teşvik ediyoruz. Belki pek çoğumuz tarımla uğraşan ailelerin çocukları olarak dünyaya geldik ancak bizim çocuklarımız şehirde doğdu ve yedikleri sebzelerin nasıl yetiştiğini bilmiyor. Burada uygulamalı olarak bunu hem görüyor hem de öğreniyor. Çocukların oluşturduğu bu tablo gelecek konusunda bizi umutlandırıyor" dedi.

Çevre Haber Temaları Değerlendirme

- Bu haberde Belediye'nin çocuklara karşı sorumluluk çerçevesinde yapmış olduğu bir etkinlikten bahsediyor. Haberde eğitici bir dilden bahsedilmektedir. Aynı zamanda azda olsa doğa koruma çerçevesinde organik tarımdan bahsettiği içinde nostaljik bir duygu kullanılmıştır.
- Bu haberde öne çıkan duygu çocukların köy yaşamından uzak kalmasından dolayı doğa ile yeterince temas kuramamasının bir nebze de olsa önüne geçmeye çalışmak olarak ifade edilebilir. Bu sayede toplumsal algı ön plana çıkarılmıştır.
- Haberi okuyan kişilerde belediyenin çocukların tarımsal bir aktivite yapmasından dolayı belediyenin çevre dostu bir hizmet sunduğunu düşünecektir. Her ne kadar ekomerkezci bir izlenim oluşturulmak istense de insanmerkezi bir söylem vardır.

4.2. Sosyal Medya Temaları

“Geleceğe Yön Veren Anneler” ile geleceğimiz için atıkları dönüştürdük. Karacaoğlan İlkokulu'nun çocuklarındaki geri dönüşüm heyecanını görmeyi isterdim. Gelecek, #sıfıratik bilincindeki çocuklarımızda!

'Sıfır Atık' projesi kapsamında duyarlı vatandaşlarımızın giysi, ayakkabı, oyuncak gibi atıklarını yeniden geri dönüşüme kazandırmak için ilçemizdeki 120 noktaya 'Giysi Kumbarası' yerleştirdik.

Daha temiz bir çevre için geri dönüşüme önem veriyoruz. Atık yağlarımızı lavaboya dökmüyoruz. 1 litre atık yağın 1 milyon litre içme suyunu kirlettiğini biliyoruz. Geleceğimizi çöpe atmıyoruz. @bagcilarcevre

Sosyal Medya Temaları Değerlendirme

- Bu sosyal medya paylaşımında Belediye'nin doğa koruma ve toplumsal sorumluluk çerçevesinde yapmış olduğu bir etkinlikten bahsediyor.

- Bu haberde öne çıkan duygu çocuklarda ve ebeveynlerde geri dönüşüm bilincini artırarak çevre bilincini artmasının sağlanmasıdır. Bu sebeple haberde çözüm üretici bir dil kullanılmıştır. İklim değişikliğine bakış açısı nettir.
- Haberi okuyan kişilerde de çevre bilinci hassasiyeti artmış olacak ve belediyenin çevreci faaliyetlerine destekleri artacaktır. Doğal çevrenin ve ekosistemin korunmasına yönelik ekomerkezci bir söylem vardır.

4.3. Video Teması

Video Linki: <https://www.facebook.com/watch/?v=2510063532561091>

Bağcılar Atık Toplama Merkezi'nde neler mi yapıyoruz?

- ♻️ 55 bin ton atığı ayrıştırıyoruz
- 🌳 6 bin ağacın kesilmesini önüyoruz
- ⚠️ Ambalajları dönüştürüyoruz.

Hem ekonomiye hem çevremize katkıda bulunmak için siz de mavi poşetle geri dönüşüme katılın.

#sıfıratık

Video Teması Değerlendirme

- Bu video haberde Belediye'nin doğa koruma ve toplumsal sorumluluk çerçevelerine ilave olarak ekonomik öngörü çerçevesinde de yürütmüş olduğu bir faaliyetten bahsetmektedir. Yapılan çalışmalarda çözüm üretici bir dil kullanılmıştır.
- Bu haberde öne çıkan Belediyenin geri dönüşüm çalışmalarına etkin olarak katkı sağladığının gösterilmesi ve vatandaşında geri dönüşüm konusundaki hassasiyetinin artırılmasıdır. İklim krizine direk bir atıf yapılmasa da haber içeriğinde doğal çevrenin korunmasını içeren ekomerkezci söylemler yer almaktadır.
- Videoyu izleyen kişilerde de belediyenin geri dönüşüme katkılarından dolayı belediyeye pozitif bakış açısı oluşmaktadır. Aynı zamanda bu vatandaşların belediyenin geri dönüşüm faaliyetlerine destekleri artacaktır. Video da bilimsel veriler mevcuttur. Fakat içeriğin amacı toplumsal algıya yönelik olmuştur.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

5.1. Çevresel Sürdürülebilirlik Faaliyetleri Değerlendirmesi

- Bağcılar Belediyesi'nin hem çevresel sürdürülebilirlik faaliyetlerinde genellikle ekomerkezci olduğu gözükmemektedir.
- Bağcılar 22 km² bir alanda yer aldığı için nüfus yoğunluğu çok fazla bir ilçedir. Ayrıca 150'nin üzerinde parkının bulunmasına rağmen birim kişi başına düşen yeşil alan miktarı yetersizdir. Çevresel sürdürülebilirlik çalışmalarının kentsel dönüşüm ve kentsel yenilenme çalışmalarıyla desteklenmesi gerekmektedir.
- İlçedeki çarpık yapılaşmadan dolayı çevreyle ilgili yenilikçi uygulamaların (Örn. Yeraltı çöp konteynerleri) uygulanması maliyetlidir.
- Belediye bütçesi kısıtlı olduğu için yürütülen faaliyetlerde bu çerçevede de yapılabilmektedir.
-

5.2. Çevre İletişim Stratejileri Değerlendirmesi

- Bağcılar Belediyesi'nin hem çevre iletişim stratejileri incelendiğinde hemen hemen her medya çalışmasında yukarıda incelediği ekomerkezci olduğu gözükmemektedir. Doğa koruma ve toplumsal sorumluluk ve çerçevesinde çalışmalar yürütülmüştür.

- İçeriklerde genellikle geri d6nüşüme kazanım özendirilmekte, bilinçlendirmeler yapılmaktadır. Eğitici ve çözüm üretici diller kullanılmaktadır. Özellikle çocuklara yönelik faaliyetlerde eğitici dil kullanılmıştır.
- Belediyenin duygusal dili genellikle umut verici olmakla birlikte zaman zaman nostaljik duygularda kullanılmıştır.
- İletişim stratejilerinde bilimsel verilerde kullanılmakta olup toplumsal algı daha ön plana çıkarılmıştır. İklim değişikliğine bakış açısının net olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

Acar, İbrahim, Atilla (2011), "Plan-Bütçe İlişkisi ve Üniversitelerde Stratejik Planlama", Kamu Mali Yönetimi ve Denetimi Sempozyumu, 25-27 Mart 2011, Ege Üniversitesi

Özer, M.Akif (2008), 21. Yüzyılda Yönetim ve Yöneticiler, 1. Basım, İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım, ISBN: 978-605-395-080-6

Parlak, B. (2004). Çevre Ekoloji Çevrebilim: Kavramsal Bir Tartışma. M. C. Marin ve U. Yıldırım, (Ed.), Çevre Sorunlarına Çağdaş Yaklaşımlar–Ekolojik, 114 Ekonomik, Politik ve Yönetimsel Perspektifler içinde (13-30). İstanbul: Beta Yayınları.

COX, Robert, Environmental Communication and the Public Sphere, SAGE Publications, Inc., California USA, 2010

Türk Dil Kurumu Güncel Terimler Sözlüğü, (erişim tarihi: 01.04.2020)

wikipedia.org: (erişim tarihi: 08.04.2020)